

بررسی تطبیقی درون‌مایه‌های شعر بُشری بستانی و ژاله اصفهانی در دو بُعد سیاسی و اجتماعی

۱. علی‌باقر طاهری‌نیا*، ۲. ابوالحسن امین مقدسی**، ۳. حسین الیاسی***

۱. استاد زبان و ادبیات عربی دانشگاه تهران، تهران، ایران

۲. دانشیار زبان و ادبیات عربی دانشگاه تهران، تهران، ایران

۳. دکتری زبان و ادبیات عربی دانشگاه تهران، تهران، ایران

(تاریخ دریافت: ۱۳۹۷/۰۷/۱۵؛ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۷/۱۰/۱۵)

چکیده

جستار پیش رو به بررسی تطبیقی شعر بُشری بستانی و ژاله اصفهانی در دو بُعد سیاسی و اجتماعی می‌پردازد. شیوه بررسی در این پژوهش بر پایه روش توصیفی-تحلیلی استوار است و یافته‌ها بیانگر این است که روحیه زنانه این دو شاعر معاصر و شرایط همسان سیاسی، اجتماعی و فرهنگی دو کشور ایران و عراق معاصر، درون‌مایه‌های شعر این دو شاعر را به هم نزدیک ساخته است. از مهم‌ترین درون‌مایه‌های مشترک اجتماعی بین دو شاعر می‌توان اعتراض به فقر حاکم بر جامعه و مبارزه با سنت مردسالاری و تلاش برای برقراری منظومه کاملی از روابط بین زن و مرد اشاره کرد که این بُعد در شعر بُشری بستانی بسامد بیشتری داشته است و زبان ژاله در موضوع فقر، گزنده‌تر و احساس او دردمندتر از شاعر عراقی است. همچنین، ابراز بی‌زاری از جنگ، تحقیر دشمنان، وطن‌دوستی، تأکید بر مبارزه، مقاومت و شهادت در راه وطن، و محکومیت و نکوهش روشنفکران و دولتمردانی که در خدمت جامعه نیستند و نیز اعتراض به واپس‌گرایی و تحجر فکری از مهم‌ترین بن‌مایه‌های سیاسی مشترک بین این دو شاعر است.

کلیدواژه‌ها: بُشری بستانی، ژاله اصفهانی، درون‌مایه، بُعد سیاسی، بُعد اجتماعی.

* E-mail: btaheriniya@ut.ac.ir

** E-mail: abamin@ut.ac.ir

*** E-mail: hsn_elyasi@ut.ac.ir (نویسنده مسئول)